

er spædbørnene som de mindst modstandsdygtige, der udsættes for den største sundhedsmæssige risiko“.

Betænkningen konkluderer, forsåvidt dette punkt angår, i, at man ikke fandt det rimeligt at gå ind for ansættelse af særlige sundhedsplejersker i Grønland, idet baggrunden for en effektiv sundhedsplejerskevirksomhed ikke mentes at være tilstede, ligesom man fandt adskillige opgaver, f. eks. udbygning af sygehusvæsenet og bekæmpelse af tuberkulosen, af mere presserende karakter.

Som nødvendige betingelser for en sundhedsplejerskeinstitution nævnes forbedrede forhold med hensyn til boliger, vandforsyning og renovation samt en udbygning af den sociale forsyning, ligesom det fremhæves, at befolkningens indstilling overfor et sundhedsplejerskearbejde formentlig endnu ikke gjorde en sådan institution ønskelig.

Uanset ekspeditionen således ikke generelt kan anbefale indførelsen af en sundhedsplejerskeordning, gøres der dog en undtagelse med hensyn til spædbørneplejen, idet det foreslås at indføre en slags børneplejestationer på de grønlandske sygehuse, suppleret med de fornødne besøg i hjemmene.

Grønlandskommissionen tiltræder i sin betænkning (bind 4. I, pag. 16) lægeekspeditionens ovenfor refererede synspunkter, nemlig at forudsætningerne for en egentlig sundhedsplejerskevirksomhed på daværende tidspunkt ikke forelå, og at det kunne anbefales at påbegynde en virksomhed svarende til børneplejestationernes.

De forhold, der lå til grund for lægeekspeditionens og Grønlandskommissionens stilling til spørgsmålet om sundhedsplejersker i Grønland, har i årene siden ændret sig i væsentlig grad. Således er man nået langt med udbygningen af sygehusvæsenet gennem opførelse af flere nye sygehuse og udvidelse af de bestående. Også bekæmpelsen af tuberkulosen er intensiveret meget stærkt og er ikke mindst nu takket være Dronning Ingrid's Sanatorium og røntgenbåden blevet yderligere effektiv.

I forbindelse hermed må også nævnes den netop igangsatte mælkehjælpsordning samt det arbejde, der i ernæringsudvalget udføres for at forbedre kostvaner og -muligheder i Grønland.

Sideløbende med arbejdet direkte indenfor sundhedsvæsenet er der skabt grundlag for en forbedring af de hygiejniske og økonomiske vilkår for den grønlandske befolkning gennem indførelse af bolig- og erhvervsstøtteordninger, forbedring af forhold vedrørende vandforsyning og renovation, ligesom der er udarbejdet et kompleks af regler til udbygning af den sociale forsyning.

Ministeriet er derfor af den opfattelse, at der for at få det fulde udbytte af de materielt forbedrede forhold bør sættes ind på et mere systematisk arbejde indenfor sundhedsplejen i Grønland, og mener efter landslægens indstilling at kunne gå ind for, at der nu indføres en egentlig sundhedsplejerskeordning i Grønland.

Det kan i denne forbindelse nævnes, at der i den grønlandske befolkning synes at være en voksende forståelse af betydningen af en forbedret sundhedspleje; således er der fra flere grønlandske kommunalbestyrelser rejst direkte ønske om udsendelse af uddannede sundhedsplejersker.

Selvom sundhedsplejerskerne direkte fortrinsvis vil komme til at arbejde med børnene, vil de efter ministeriets opfattelse gennem en nær kontakt med store dele af befolkningen få mulighed for at udøve en indflydelse, som kan komme til at præge hele samfundets indstilling til hygiejne og sundhedspleje.

Udover den almene betydning af en sundhedsplejerskeordning finder ministeriet den stærkt påkrævet allerede under hensyn til den grønlandske spædbørnedødelighed, som i Vestgrønland i 1950—52 udgør ca. 12 pct. årlig mod 3 pct. i det egentlige Danmark. Dødeligheden i de første 5 leveår er i 1950—52 ca. 4,5 pct. i Grønland mod 0,7 pct. i det egentlige Danmark.

Det kan endvidere anføres, at fødselstallet i de senere år har været stigende, således at det hvert år har ligget over 1 000, og følgen heraf er, at der i alle de større grønlandske byer og distrikter efterhånden er så mange børn, såvel spæde som i de